

Socionomutbildningen ska ge kunskap om socialt arbete för alla åldrar

DEBATT: Sociala problem har ingen åldersgräns och problem som skuldsättning, våldsutsatthet, fattigdom och psykisk ohälsa försvinner inte efter 65. I en tid då socionomutbildningen står inför förändringar vill vi slå ett slag för att kunskaperna måste breddas till att gälla hela livsloppet, skriver två sakkunniga inom socialt arbete och gerontologi.

Ett steg i rätt riktning är det [förslag som arbetats fram samlat av yrkesföreträdare, fackliga organisationer och akademien](#) inom socialt arbete. Här lyfts förslaget om att lägga till 60 poäng till socionomexamen där bland annat ökade kunskaper kring äldreomsorg lyfts som ett viktigt område. Längre har äldreomsorgen setts som synonymt med socialt arbete men endast en liten del av den äldre befolkningen har äldreomsorg – här hoppas vi på en förändring.

I det sociala arbetets praktik talas det idag alltmer om vinsterna med att tillämpa ett befolkningsperspektiv. Målgruppsindelningen utgår från tanken om att människor kan placeras in i uteslutande kategorier. Men människor ingår i flera kategorier samtidigt och sociala problem måste hanteras som multidimensionella. Målgruppsindelningar riskerar att bli normsättande för områden som inte alltid kan motiveras inom välfärden och som även i ljuset av ny socialtjänstlag problematiserats av många.

Socialt arbete ska i dag möta en ny tid där problem som fattigdom, skuldsättning, hemlöshet, skadligt bruk och beroende och våldsutsatthet ökar hos den äldre befolkningen. Sociala problem har ingen åldersgräns och försvinner inte efter 65. Att möta den nya tiden, med en ny kompetens kräver

därför att socionomer utbildas med specialistkompetens kring olika sociala problem som breddar kunskapen till att gälla hela livsloppet. Ett nytt socialt arbete behöver se hur olika sociala problem påverkar olika generationer i befolkningen samtidigt. Ett tydligt exempel är gängkriminaliteten. Äldre människor är en målgrupp som är särskilt utsatt för detta sociala problem. Ändå är det sällan dessa personers situation som uppmärksammas i samtalet om hur det förebyggande sociala arbetet ska ske. I landets storstäder vittnar socialarbetare om en ökad andel äldre som söker stöd efter att ha blivit utsatta för bedrägerier. Inget magiskt sker dagen då någon fyller 65, ändå riskerar de sociala problemen inom den drygt två miljoner stora befolkningsgrupp som äldre utgör i Sverige att hamna i skymundan.

Det är av största vikt att socialt arbete inte likställs med äldreomsorg. För att förhindra att äldre personer faller mellan stolarna krävs en uppmärksamhet kring äldre människor med sociala problem som berör flera olika myndigheter och verksamheters arbete samtidigt.

Vi uppmanar akademi och verksamma såväl som beslutsfattare inom det socialpolitiska området att beakta och inte likställa det sociala arbetet för äldre personer med äldreomsorgen i samhället. Vi behöver ett socionomprogram som rustar socionomer för att kunna stödja en åldrande befolkning där sociala problem inte väntas bli färre utan en verkligt ökande samhällelig utmaning.

Hanna Mac Innes, Forskare i socialt arbete med fokus på tillgänglighetsaspekter av välfärdsservice

Helena Bjurbäck, Socionom och sakkunnig strateg inom välfärdsfrågor utifrån en åldrande befolkning

Bild: Pixabay